

Årsredovisning 2020

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Innehåll

1. Nämndens ansvar och uppgifter	2
2. Verksamhetschefens kommentar till resultatet	3
3. Viktiga händelser i verksamheten	3
4. Måluppfyllelse	4
5. Personal	8
6. Ekonomi	8
6.1 Driftredovisning	9
6.2 Verksamhetens nettokostnader	9
6.3 Investeringsredovisning	10
7. Intern kontroll	11
8. Risker	11
9. Strategiska avtal	12
10. Prestationer och nyckeltal	12

1. Nämndens ansvar och uppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är myndighetsutövning utifrån ett antal olika lagstiftningsområden, varav de största är miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens områden.

Uppdraget innebär kontroll och tillsyn av befintliga verksamheter i kommunen, hantering av anmälan och tillstånd enligt lagstiftningen, hantering av klagomål samt remisshantering.

Miljöskyddsområdet omfattar flera arbetsområden som exempelvis tillsyn över klassade miljöfarliga verksamheter (till exempel bensinstationer och tillverkare), handläggning av tillståndsansökningar och anmälan (till exempel om efterbehandling av förorenad mark eller hantering av dagvatten).

Hälsoskyddsområdet omfattar tillsyn över bostäder avseende hälsoaspekter (fukt och mögel med mera), lokaler som hygienlokaler (tatuering, fotvårdare med flera), vårdlokaler och samlingslokaler, och inte minst hantering av klagomål på olägenheter för människors hälsa och miljö exempelvis från buller, lukt och nedskräpning.

Livsmedelskontrollen innebär tillsyn över verksamheter som hanterar och serverar livsmedel och dricksvatten. Syftet med regelverket och kontrollen är att skydda människors hälsa. Människor ska inte bli sjuka av livsmedel eller vatten men ska också skyddas som konsument. Med det menas att det ska framgå vad vi köper, och att märkningen ska vara korrekt (så kallad redlighet).

Strålskyddstillstånd utgår från strålskyddslagen som trädde i kraft sommaren 2018 och omfattar arbete med radon men också strålning från solarier.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsyn över rökförbud på allmänna platser enligt Tobakslagen (Socialnämnden beviljar och utövar tillsyn över försäljning av tobak med mera i kommunen).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har även tillsyn enligt lag om sprängämnesprekursorer. Det betyder ansvar för och kontroll av att de som säljer ingredienser för sprängämnen kontrollerar köparens tillstånd.

Utöver det medverkar miljö- och hälsoskyddsnämnden i arbete med stadsbyggnadsfrågor inom kommunen. Nämndens uppgift är att bidra med kompetens om hur miljöstatusen är (så kallad miljöövervakning), hur planering och utbyggnad påverkar miljön och hälsan samt att bidra med förebyggande råd om hur vi kan undvika eller minimera negativ påverkan på miljö och hälsa. Det görs främst genom deltagande i projekt och genom remisshantering.

2. Verksamhetschefens kommentar till resultatet

För år 2020 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 1,3 miljoner kronor vilket motsvarar 15 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på högre intäkter och lägre personal-, it- och hyreskostnader.

Pandemisituationen har inneburit stora omställningar av verksamheten och att personal i hög utsträckning arbetat på distans liksom att nämnderna hållits digitala såväl som på plats i Banérsalen på Djursholms slott.

Tillsynsverksamheten ställdes gradvis om till "digital skrivbordstillstånd" under pandemins utbredning och efter de rekommendationer statliga myndigheter meddelade för minskad smittspridning. Med digital tillsyn avses kontroll av dokumentation och genom digitala kontakter med företagen. Endast ett mindre antal planerade inspektioner har genomförts. Den anpassade tillsynen är betydligt mer tidskrävande men har varit relevant i pandemisituationen under året. Inspektioner på plats i verksamheterna ska göras är så snart det är lämpligt.

Nämnden fick ett nytt tillsynsområde med att kontrollera trängsel på serveringar i kommunen för att minska smittspridning. Tillsynen har varit prioriterad och resurskrävande. Lagstiftningen och uppgiften om tillsynen över serveringsställen har förlängts till maj 2021.

De allra flesta serveringsställena i Danderyd har anpassat sig och varit följsamma till regelverket om trängsel och nya anvisningar löpande under året. Det vanligaste är att verksamheterna rättar och anpassar sig efter rekommendationerna och eventuella anmärkningar. Nämnden har endast behövt förelägga en verksamhet om smittskyddsåtgärder. Beslutet överklagades och stod sig till nämndens fördel vid överinstansens prövning.

Målen har uppfyllts. Målet om att ta fram en plan för luft- och hälsoövervakning har genomförts liksom målet att ta fram en plan för uppföljning av nämndens verksamhet.

Grunduppdragen, med lagstadgad prövning och tillsyn liksom den pandemirelaterade trängselkontrollen har prioriterats framför vissa utvecklingsprojekt under den belastade arbetssituationen under året. Med anledning av omställningar och det nya tillsynsområdet har även en del av den planerade tillsynen fått stå tillbaka. Exempelvis skulle frisörer inventeras och besökas. Dessa skjuts framåt i tid. Utvecklingsprojektet att byta system för hantering av avslutade handlingar har inte kunnat genomföras med anledning av brist på tid och nyckelpersoner.

3. Viktiga händelser i verksamheten

Kommunerna och därmed miljö- och hälsoskyddsnämnden i Danderyd fick ansvaret för tillsynen med att kontrollera trängsel på serveringar under mars månad 2020. Till en början var tillsynen ett stöd åt smittskyddsläkarorganisationen som fattade eventuella beslut om förelägganden eller stängningar. Från den 1 juli 2020 fick kommunerna tillsynsområdet med de mandat som krävs för att säkerställa dess efterlevnad, till exempel att förelägga om rättelse. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade att ge förvaltningschefen delegation att besluta om förelägganden och åtgärder för att kontoret ska ha möjlighet att agera snabbt vid behov. Tillsynen av serveringsställen har förlängts till september 2021.

Nämnden har genom kontoret med juridiskt stöd utrett vilka möjligheter som finns för att bedriva effektiv tillsyn över anläggningen och trafiken på Roslagsbanan. Därefter har en strategi tagits fram för genomförande.

Betydande resurser har lagts på tillsyn över tunneldrivningsprojektet "City Link" för elförsörjning, genom Danderyd.

Under slutet av mars kom en rekrytering på plats och miljöavdelningen blev fulltalig.

I oktober genomförde miljö- och stadsbyggnadskontoret en flytt från de tillfälliga lokalerna på Golfvägen till Mörby centrum tillbaka till de ombyggda lokalerna för kommunen.

Arbete har bedrivits med anpassningar av modul för e-tjänster till miljöavdelningens verksamhetssystem. En e-tjänst har lanserats, anmälan om matförgiftning. Fler e-tjänster planeras att lanseras under 2021.

4. Måluppfyllelse

1. Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande.

Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en hög servicegrad och tillgänglighet

Bedömning

● Målet bedöms uppfyllt

Nyckeltal	Utfall 2020	Mål 2020	Bedömning
SBA Nöjd kundindex (NKI) företag, Miljöbalken	För få svar	70	
Kundnöjdhet danderydsbor, Miljöbalken	70		●
SBA Nöjd kundindex (NKI) företag, Livsmedel	76	70	●
Granskning av anmälningar/ansökningar inom miljö- och hälsoskydd ska påbörjas inom två veckor	87%	80%	●
Handläggning av klagomålsärenden inom miljö- och hälsoskydd ska påbörjas inom två veckor	81%	80%	●

Nöjd kund index (NKI) och kundnöjdhet danderydsbor, miljöbalken: Indexet avspeglar kunders uppfattning om myndighetens bemötande, information, rättssäkerhet, kunskaper och tillgänglighet och handläggningstid.

Resultat för företags kundnöjdhet avseende miljöbalken kan inte presenteras på grund av få svarande. Privatpersoners kundnöjdhet bedöms som god.

Kundnöjdheten bedöms som mycket god för företagen som haft kontakt med livsmedelskontrollen.

Målet att påbörja granskning inom två veckor för respektive handläggning av klagomål och ansökningsärenden har uppfyllts.

De nya rutinerna med att arbeta mer digitalt och på distans, är mer tidskrävande med ärendeutdelning och interaktion i arbetet. Handläggningen i många planerade tillsynsärenden drar också ut på tiden när digital tillsyn tillämpas. Den digitala interaktionen med verksamhetsutövarna tenderar leda till behov av fler kompletteringar och mer väntetid däremellan. Att nämnden lyckats anpassa tillsynen till att vara digital till stora delar, har uppfattats positivt av många företag i den rådande pandemisituationen.

Under året har arbete med att anpassa och införa e-tjänster bedrivits. En e-tjänst, anmälan om misstänkt matförgiftning, har tagits i bruk. Ytterligare fyra e-tjänster är under utveckling och fler planeras att driftsättas under 2021. Rutiner för digital arkivering har tagits fram enligt planen.

Pandemin genom nya arbetsuppgifter, omställning av arbete till digitala former och mer sjukfrånvaro har inneburit att visst utvecklingsarbete fått stå tillbaka. Bland annat har arbetet med att fördjupa rutiner och samarbete med kontaktcenter skjutits fram i tid liksom har det systematiska förbättringsarbetet inte varit så aktivt som planerats.

Under året har kontaktvägen till nämnd och förvaltning ”standardiserats” så att endast en väg in finns via kommunens hemsida, enligt kommunens ambition. Det har föranlett revideringar av hemsidorna.

2. Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar

Nämnden har inget, och kan inte ha, mål under strategiområdet såsom tillsynsmyndighet.

3. Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas

3.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en god kompetensförsörjning och erbjuder en attraktiv arbetsplats för anställda

Bedömning

 Målet bedöms uppfyllt

Nyckeltal	Utfall 2020	Mål 2020	Bedömning
Personalomsättning (på egen begäran)	0	10%	
Korttidssjukfrånvaro	2,12%	3%	
HME (hållbart medarbetarengagemang)		70	

HME ingen mätning 2020

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet och resultat är helt avhängig tillräckliga personella resurser och kompetenser. Det är därför ett mål att aktivt upprätthålla kompetensförsörjningen på en hög nivå över tid. Målet innebär aktivt arbete med att vara en attraktiv arbetsplats med hög delaktighet från medarbetarna.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret erbjuder förhoppningsvis en attraktiv arbetsplats för anställda. Arbetsmiljövillkoren har anpassats till pandemisituationen och många har kunnat arbeta hemifrån. Miljöavdelningen rekryterade under inledningen av 2020 och har därefter haft full bemanning. Sjukfrånvaron har varit högre sedan pandemin startade vilket och bidragit till att arbetssituationen varit mer pressad än normalt. Ledarskapet har anpassats till situationen och cheferna är i tät dialog med medarbetarna i de nya rutinerna för distansarbete.

Nyckeltalet personalomsättning mäts genom antal avgångar på egen begäran genom antalet anställda, 2020 har inga avgångar skett från miljöavdelningen eller staben.

HME= Hållbart medarbetarengagemang är ett totalindex som beräknas utifrån resultaten för de tre delindex motivation, ledarskap och styrning i en medarbetarundersökning. Senaste resultatet är 70 och det anses vara bra. Ny mätning kommer att ske 2021.

4. Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt

4.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har utvecklade rutiner för uppföljning och analys av verksamheten som rapporteras nämnden

Bedömning

 Målet bedöms uppfyllt

Nyckeltal	Utfall 2020	Mål 2020	Bedömning
Utvecklad plan för verksamhetsuppföljning, analys och rapportering till nämnden.	Utvecklad plan framtagen	Utvecklad plan framtagen	●
Budgetavvikelse	+15%		●

En plan för verksamhetsuppföljning har antagits i miljö- och hälsoskyddsnämnden 2020. Planen omfattar uppföljning av grundverksamheten liksom andra kontrollområden för ekonomi, internkontroll med mera. Planen verkställs under 2021.

5. Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

5.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en utvecklad plan för luft- och hälsoövervakning i Danderyds kommun

Bedömning

● Målet bedöms uppfyllt

Nyckeltal	Utfall 2020	Mål 2020	Bedömning
En plan utarbetad och klar för beslut om genomförande.	Antagen plan	Plan klar för beslut om genomförande	●

Miljö- och hälsoskyddsnämnden antog en plan om att luftkvaliteten ska mätas på två platser i kommunen, varav en permanent plats och en mobil. Med planen som underlag har kommunfullmäktige tilldelat miljö- och hälsoskyddsnämnden en utökad budget om 1,0 miljoner kronor 2021, en satsning för att stärka miljöövervakningen i kommunen genom att bland annat utföra luftkvalitetsmätningar.

5. Personal

		Antal personer	Antal årsarbetare 2020	Antal årsarbetare 2019	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	10	10.0	9.0	1.0
Månadsavlönade	Visstid	1	1.0	1.0	0.0
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	11	11.0	10.0	1.0

Sammanställningen visar antal personer och antal årsarbetare jämfört med föregående år. Utfallet är per december respektive år och inkluderar miljösamordnaren som arbetar för kommunledningskontoret. I december 2019 var en miljöinspektörtjänst vakant. Den tillsattes i slutet av mars 2020. Den visstidsanställda 2020 var vikarie för en föräldraledighet och 2019 fanns en tidsbegränsad anställning som förstärkning inom livsmedelskontrollen.

Nämndens personal har en total sjukfrånvaro (kort- och långtidssjuk) på 2,72 procent att jämföra med 2,01 procent under 2019. Sjukfrånvaron är relativt låg trots pandemipåverkan. Anledningen är att en stor andel av medarbetarna, med lindriga symptom, kunnat arbeta hemifrån och därmed inte sjukanmälts.

Ingen personalomsättning har skett 2020, under 2019 var det en person som slutade på egen begäran.

6. Ekonomi

6.1 Driftredovisning

År: 2020 Period: December Enhet: Mnkr (vänt tecken)

Konto_RR	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2019
INTÄKTER	3.3	3.5	0.2	6.4%	3.1
KOSTNADER	-11.8	-10.7	1.1	-9.2%	-11.1
Nettokostnader	-8.5	-7.2	1.3	-15.3%	-8.0

Sammanställningen visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år.

Nämndens intäkter uppgår till 3,5 mnkr. Intäkterna avviker positivt med 0,2 mnkr vilket förklaras med ett erhållet statsbidrag med anledning av pandemin.

Kostnaderna avviker positivt med 1,1 mnkr, vilket bland annat förklaras med lägre personalkostnader på grund av en vakant tjänst under årets första månader samt partiella föräldraledigheter. Hyreskostnaden blev lägre på grund av omflyttningar i Mörby centrum. Under 2020 har ombyggnadsprojektet för Mörby Centrum burit vissa hyreskostnader åt berörda förvaltningar/nämnder.

Vissa IT-investeringar, som till exempel ett nytt system för hantering av avslutade handlingar, har inte kunnat genomföras vilket gör att driftkostnaderna för detta är lägre. Driftkostnader för e-tjänster faller ut först 2021.

Nämndens kapitalkostnader uppgår till 0,2 mnkr.

6.2 Verksamhetens nettokostnader

År: 2020 Period: December Konto: RR Enhet: Mnkr (vänt tecken)

Verksamhet	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse Mnkr	Avvikelse %	Utfall 2019
Nämnd	-0.4	-0.3	0.1	-19.0%	-0.4
Stab	-2.1	-2.0	0.1	-6.3%	-1.9
Livsmedel	-0.4	-0.2	0.2	-40.0%	-0.3
Miljö- och hälsoskydd	-4.6	-3.8	0.8	-18.4%	-4.5
Miljösamordning	-1.0	-0.9	0.1	-8.8%	-0.9
Summa	-8.5	-7.2	1.3	-15.3%	-8.0

Sammanställningen visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år.

Verksamheten nämnd redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 mnkr vilket motsvarar 19 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen förklaras med lägre arvodeskostnader bland annat då det var färre antal deltagare på nämnderna innan distanssammanträden blev möjliga.

Verksamheten stab redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 mnkr vilket motsvarar 6 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen förklaras främst med lägre hyres- och IT-kostnader samt en outnyttjad budgetreserv.

Livsmedelsverksamheten redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,2 mnkr vilket motsvarar 40 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen förklaras främst med lägre personalkostnader, lägre hyres-, it- och provtagningskostnader då man på grund av pandemin inte bedrivit fysisk tillsyn i planerad omfattning. De årliga intäkterna är lägre än budget, posten är svårbudgeterad då det är först i december året innan budgetåret som vetskapen om de årliga debiteringsbara objekten finns. Intäkterna för uppföljande efterkontroller är lägre som direkt följd av att färre fysiska inspektioner utförts.

Miljö- och hälsoskyddsverksamheten redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,8 mnkr vilket motsvarar 18 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen förklaras främst med högre intäkter, lägre personalkostnader samt lägre hyres- och IT-kostnader. Intäkterna blev cirka 0,2 mnkr högre bland annat på grund av erhållet statsbidrag avseende trängselkontrollen Personalkostnaderna blev lägre då en tjänst var vakant första kvartalet samt partiella föräldraledigheter.

Verksamheten miljösamordning sorterar under kommunstyrelsens ansvar.

Miljösamordningens budget redovisas i miljö- och hälsoskyddsnämndens budget.

Verksamheten har en positiv avvikelse mot budget med 0,1 mnkr vilket motsvarar 9 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen förklaras främst med lägre verksamhets- och hyreskostnader.

6.3 Investeringsredovisning

År: 2020 **Period: December** **Enhet: Mnkr (vänt tecken)** **Projekttyp: Investering**

Projekt	Budget helår	Utfall helår	Avvikelse (Budget-Utfall) kr
Oförutsedd investering	-0.1	0	0.1
Digitalisering och e-tjänster	-0.3	-0,1	0.2
Summa	-0.4	-0.1	0.3

Årets investeringar uppgår till 0,1 mnkr vilket innebär lägre utgifter än budget med 0,3 mnkr. Avvikelsen beror främst på att projektet ”nytt system för hantering av avslutade handlingar” har flyttats framåt i tid på grund av tidsbrist samt att medel för oförutsett inte har använts.

7. Intern kontroll

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning av uppföljningen för miljö- och hälsoskyddsnämnden helåret 2020 är att internkontrollen är uppfylld. Det avser såväl de kommungemensamma kontrollerna som de förvaltnings specifika.

8. Risker

Livsmedelsintäkter

Den rådande Coronapandemin har hitintills endast inneburit någon enstaka avregistrering av livsmedelsverksamheter. På grund av pandemin och det ekonomiska läget kan verksamheter som står under nämndens tillsyn på längre sikt gå i konkurs eller få svårigheter att betala avgifter som ingår i livsmedelskontrollens eller miljö- och hälsoskyddstillsynens intäkter.

Små marginaler och omvärldspåverkan på verksamhet och intäkter

Nämndens budget är ökad under 2021 men resurserna/tjänsterna enligt budget är maximalt planerade för den tillsyn som nämnden ska leverera. De små marginalerna för oförutsedda händelser innebär en inte obetydlig risk för verksamheten. Till exempel kan den planerade tillsynen behöva stå tillbaka för mer prioriterade händelser som sker under året. Det kan innebära att planerad tillsyn uteblir, att kontrolltidsskulder uppstår och att nämndens intäkter påverkas. Den rådande Corona pandemin är ett tydligt exempel på ett oförutsett skeende som har påverkat såväl planerad verksamhet som intäkter. Alla effekter av pandemin är troligen ännu inte kända.

Trängseltillsyn- en ny tillsynsuppgift

En viktig uppgift som tillkommit med anledning av rådande pandemi är trängselkontrollen. Uppgiften har inneburit att betydande resurser lagts ner i form av tillsynstimmar. Nämnden har fått en kompensation för tillsynsuppgiften för 2020.

Hur stor uppgiften blir under 2021 är okänt och relaterar till pandemins utveckling under året. Ersättning från staten har utlovats men det finns ännu ingen information om vilka belopp som kommer att betalas ut.

Tillsyn på plats nödvändig

Tillsyn har utförts under året men endast ett fåtal kontroller/inspektioner är gjorda på plats. Eftersom fysiska besök inte rekommenderats så har så kallad "digital skrivbordstillsyn" tillämpats i stor omfattning. Det är ingen normal praxis men livsmedelsverket har godkänt förfarandet samt tagit fram sätt att utföra den på. I längden räcker inte sådan tillsyn då allt inte kan kontrolleras utan att vara på plats. Kontoret kan konstatera att det tar längre tid att få "rätt" dokumentation för granskning vid digital tillsyn som till exempel egenkontroll och rutindokument. Det blir ofta många kommuniceringar och kompletteringar innan allt är på plats.

Den anpassade tillsynen har bedömts som relevant ur ett smittskyddsperspektiv och varit uppskattad av många verksamheter under de rådande omständigheterna. Miljösituationen kan inte dokumenteras helt via enbart digitala kontakter i längden och det är nödvändigt att återgå till normal inspektionsverksamhet så snart det är lämpligt.

9. Strategiska avtal

Nämnden har inga strategiska avtal.

10. Prestationer och nyckeltal

Se bilaga.